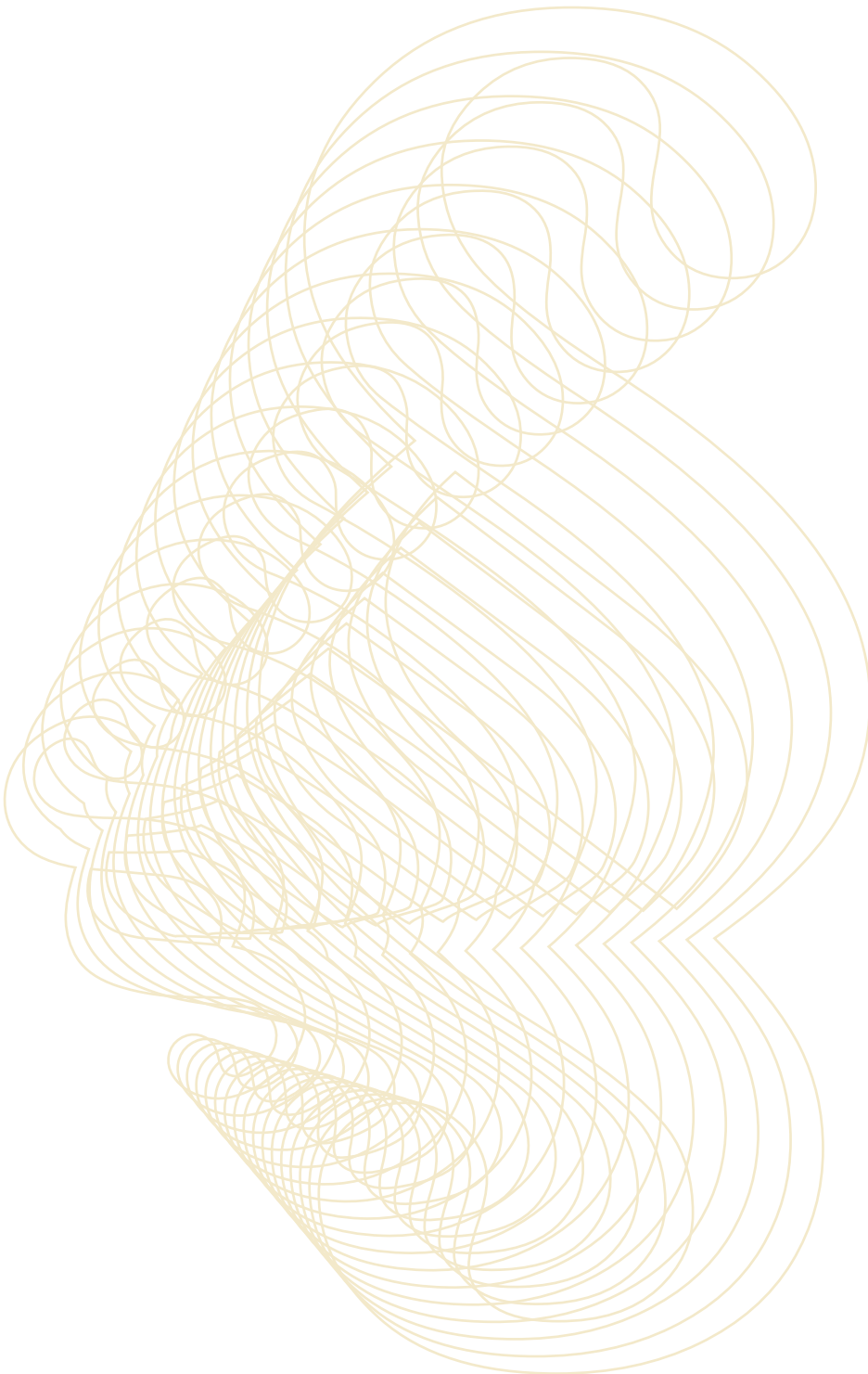

INNSTILLINGSRÅDET FOR DOMMERE

ÅRSMELDING

2007

Innstillingsrådet og dommerutnevnelser

Innstillingsrådet for dommere ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolsreformen, som overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen (DA).

I Ot. prp. 44 (2000-2001) er det nevnt som en grunnleggende forutsetning for at domstolene skal fungere etter sine forutsetninger at det utnevnes dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det ble lagt opp til en videreføring av prinsippet om en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. I proposisjonen ble det lagt til grunn at utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte og i tillegg ivareta endel særlige hensyn og prinsipper, som følge av domstolenes spesielle stilling i samfunnet.

Innstillingsrådet er et eksternt organ med betydelige oppgaver og innflytelse på dommerutnevnelser, og virksomheten er regulert i domstollovens § 55 b. Rådets hovedoppgave er å gi innstilling til Kongen vedrørende dommerutnevnelser. Utnevningsskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet.

Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevnelser og rådets sammensetning, bygger på avveining av blant annet demokratiske, konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn. Lovgiver ønsket ikke et laugstyre hvor hele utnevningssprosessen ville skje innenfor domstolene og heller ikke en korporativ prosess i et organ sammensatt av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstakerne. Dette er utførlig drøftet i NOU 1999:19 og Ot. prp. 44 (2000-2001).

Innstillingsrådet gir innstillinger for alle faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler (med unntak for høyesterettsjustitiarius) og for begge instanser i jordskifterettene, jf. domstollovens §§ 55 a-c. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over ett år. For konstitusjoner inntil ett år, har Innstillingsrådet vedtakskompetanse, jf. domstollovens §§ 55 e-f. Ved konstitusjoner inntil seks måneder har Innstillingsrådet delegert kompetansen til DA, men slik at det for konstitusjoner mellom tre

og seks måneder tas kontakt med Innstillingsrådets leder ved konstituering etter § 55 f. Konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

Innstillingsrådets sammensetning og medlemmenes funksjonstid

Innstillingsrådet skal etter domstollovens § 55 bestå av syv personer. Innstillingsrådet skal bestå av tre dommere fra Høyesterett, lagmannsrettene eller tingrettene, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstituering av jordskifteoverdommere og jordskiftedommere, deltar en dommer ved jordskifteoverretten eller jordskifteretten og en jordskifte kandidat i stedet for henholdsvis en dommer og juristen ansatt i det offentlige, jf. domstolloven § 55 a.

Rådets medlemmer oppnevnes av Kongen, som også oppnevner rådets leder. I tillegg oppnevnes personlige varamedlemmer. Oppnevningstiden er fire år, med adgang til gjenoppnevning for en periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder. Innstillingsrådet for dommere hadde i 2007 følgende medlemmer og varamedlemmer:

- Sorenskriver Gunnar Lind, Bodø (leder) (01.11.02 – 31.10.10)
- Personlig varamedlem: Sorenskriver Stein Husby, Kongsberg (16.01.04 – 31.12.07)
- Sorenskriver Inger Myhr, Hurum (01.11.06 – 31.10.10)
- Personlig varamedlem: Kst. sorenskriver Odd Arve Bartnes, Steinkjer (01.09.05 – 31.08.09)
- Direktør Anne Pauline Jensen, Oslo (01.11.06 – 31.10.10)
- Personlig varamedlem: Avdelingsdirektør Sissel Slapgård, Steinkjer (01.11.06 – 31.10.10)
- Selvstendig næringsdrivende Eldbjørg Løwer, Kongsberg (01.11.02 – 31.10.10)
- Personlig varamedlem: Spesialkonsulent Alvhild Yttergård, Tromsø

(01.11.02 – 31.10.10)

- Lagmann Erik Melander, Oslo (nestleder)
(01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Lagdommer Fridtjof Mohr, Hamar
(01.11.02 – 31.10.08)

- Advokat Per Norvald Sperre, Ålesund
(01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Advokat Olav Eriksen, Finnsnes
(01.09.05 – 31.08.09)

- Seniorrådgiver Bernt Bull, Oslo
(01.11.02 – 31.10.08)
- Personlig varamedlem:
Sykepleier Rigmor Kofoed-Larsen, Lillehammer
(01.11.02 – 31.10.08)

- Jordskifteoverrettsleder Reidar Flaatten, Skien
(01.01.06 – 31.12.09)
- Personlig varamedlem:
Jordskiftedommer Liv Grimsmo, Surnadal
(01.01.06 – 31.12.09)

- Daglig leder Una Dahlen-Kvalvaag, Malvik
(01.01.06 – 31.12.09)
- Personlig varamedlem:
Daglig leder Annlaug Kjelstad, Florø
(01.01.06 – 31.12.09)

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet. DA er i tillegg sekretariat for Innstillingsrådet og utfører vesentlige oppgaver under forberedelsen av sakene og i møtene, samt ved generell rådgivning innenfor rådets funksjonsområde. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og inntil fem medarbeidere fra administrasjonen.

Innstillingsrådets aktiviteter i 2007

Innstillingsrådet gjennomførte 9 møter i 2007. På møtene deltar Innstillingsrådets faste medlemmer. Varamedlemmene møter dersom de har deltatt i intervjugrupper eller på grunn av forfall eller inhabilitet hos de faste medlemmene. Møtene gjennomføres som hovedregel som dagmøter. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner vedrørende Innstillingsrådets oppgaver utgjør agendaen på møtene.

Innstillingsrådet ferdigstilte i oktober 2006 et praksis-/policynotat. Notatet er skrevet av og for Innstillingsrådet og er i utgangspunktet et arbeidsdokument for rådet og DA. Men siden Innstillingsrådets vurderinger/begrunnelser i enkeltsaker ikke kan gjøres kjent, har Innstillingsrådet sett det som viktig at rådets generelle praksis og policy blir gjort åpent tilgjengelig for alle interesserte. Praksis-/policynotatet er tilgjengelig på internett: www.domstol.no/Innstillingsrådet. Innstillingsrådet, sammen med DA, vurderer fortløpende organisatoriske forbedringer med sikte på å finne frem til behandlingsformer som på beste måte ivaretar rask behandling, og sikrer høy kvalitet i behandlingen. Det er viktig for rådet at prosessene oppleves som gode for søkerne, domstolene/domstollederne og Justisdepartementet. Når praksis eller policy endres, blir praksis-/policynotatet oppdatert. Hittil siste oppdatering er fra februar 2007.

Det er også utarbeidet særskilte informasjonsdokument til søkere og til domstolledere, som er tilgjengelig på internett og domstolenes intranett, med linker til praksis-/policynotatet. På internett ligger videre årsmeldinger, opplysninger om Innstillingsrådets møteaktiviteter og innstillinger/vedtak m.v. Innstillingsrådet ønsker gjennom dette å gjøre sin virksomhet mer kjent og tilgjengelig.

Justisdepartementet besluttet i 2006 å foreta en evaluering av prosessen rundt dommerutnevnelser og engasjerte Statskonsult til dette. Arbeidet startet i oktober 2006 og ble avsluttet i april 2007. Et viktig mål med evalueringen var å få frem erfaringer og forbedringsmuligheter. Evalueringen omfattet problemstillinger vedrørende blant annet oppgavefordeling/roller, organisering, kvalitet på saksbehandlingen, tidsbruk i alle ledd, tilsetting av ledere, kompetanseoppbygging og kommunikasjon mellom de ulike aktørene i prosessen. Statskonsults rapport 2007: 12 av 18.04.2007 inneholder funn fra kartleggingen av

prosessen rundt dommerutnevnelser, samt Statskonsults vurderinger og anbefalinger. Departementet har ikke iverksatt noen generell høring vedrørende rapporten. Innstillingsrådet vurderer rapporten å være et nyttig innspill i en stadig pågående forbedringsprosess, og den har vært tema i flere av Innstillingsrådets møter gjennom 2007. Relevante punkter følges opp videre både av Innstillingsrådet og DA. Rapporten ble også fremmet som orienteringssak for DAs styre først i mai og deretter i september 2007 (styresak 07/61). Rapporten finnes på Statskonsults hjemmesider (www.difi.no), domstolenes intranett og intranett: www.domstol.no/Innstillingsrådet. Representanter fra Innstillingsrådet hadde i mai 2007 møte med styret i DA og drøftet Statskonsultrapporten og andre temaer av betydning for innstillingsprosessen. Blant annet ble det tatt opp spørsmål om økte ressurser til sekretariatet, forslag fra DA om at DA skal ha et medlem i Innstillingsrådet, og ikke minst rekrutteringsspørsmål.

Innstillingsrådet eller representanter for rådet og DA, har med jevne mellomrom møter med Justisdepartementet; den politiske ledelse og/eller på administrativt plan. I august 2007 ble det gjennomført et slikt møte. Fra Justisdepartementet deltok seks representanter fra sivilavdelingen, ledet av ekspedisjonssjefen. Fra Innstillingsrådet deltok alle medlemmene og ett varamedlem, samt representanter fra DA. I møtet ble evalueringsrapporten drøftet og det ble avklart rutiner vedrørende utforming og oversending av innstillinger m.m, særlig med sikte på å korte ned behandlingstiden.

Som et tiltak for ytterligere kompetanseheving, engasjerte Innstillingsrådet og DA i februar 2007, Horton International AS v/ Jan Gunnar Storli å holde en "workshop" for Innstillingsrådets faste medlemmer, varamedlemmer og DA. Formålet var å tilføre deltagerne økt innsikt og kunnskap om sentrale tema og faser i selve utvelgelsesprosessen til dommerstillinger. Et av målene var også at "workshopen" skulle føre til en mer helhetlig prosess ved utvelgelse.

Dommerutnevnelser

Det er en viss nedgang i tilgangen på søkere til ledige dommerstillinger. I perioden 2003-06 har det i gjennomsnitt vært 8-10 søkere pr stilling, men antallet i 2007 sank til 7,5 søkere. Det er betydelige variasjoner, blant annet geografisk og det har vært stillinger med bare to søkere. Til Oslo-domstolene er søkningen på den annen side til dels meget god. Generelt er det ønskelig med både kvalitativt og kvantitativt bedre søkertilgang.

Til domstollederstillinger er det klart færre søkere enn til dommerstillinger. For 2007 var det gjennomsnittlig 4,4 søkere per stilling. Til jordskiftedommerstillinger generelt og jordskifterettslederstillinger spesielt er det svært få søkere per stilling. Dette vurderer Innstillingsrådet som en betydelig utfordring. Det er videre ønskelig med generelt flere kvinnelige søkere (nå søker gjennomsnittlig 1/3 kvinner og 2/3 menn), samt en større søking til dommerstillinger i Høyesterett. Noen stillinger har blitt utlyst på nytt for å få et bredere søkertilfang.

Rekruttering av søkere, det vil si å skaffe et godt søkertilfang, er ikke et ansvar for Innstillingsrådet. Dette ansvaret påligger DA, domstolene og aktuelle departementer (mht. generelle rammebetingelser). Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol, fremstår som attraktiv for potensielle søkere. Som ovenfor nevnt har Innstillingsrådet anmodet DA om å intensivere arbeid med rekrutteringsspørsmål, inklusive ansvars- og arbeidsfordelingen mellom DA og domstolene.

I 2007 har det blitt utnevnt 15 domstolledere (hvorav 11 i tingrettene og 4 i jordskifterettene) og 39 dommere (hvorav 2 i Høyesterett, 6 i lagmannsrettene, 28 i tingrettene/byfogden og 3 i jordskifterettene).

Til sammen har Innstillingsrådet i 2007 behandlet 469 søknader og gjennomført 241 intervjuer (dette gjelder både faste stillinger og konstitusjoner). I tillegg er det behandlet 30 konstitusjoner av ekstraordinære lagdommere i lagmannsrettene. Endelig kommer en rekke konstitusjoner på inntil 6 måneder, foretatt av DA etter delegasjonsfullmakt fra Innstillingsrådet.

Av de utnevnte i 2007 er det i de alminnelige domstolene:

- 49 % kvinner og 51 % menn
- 45 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Av de utnevnte i 2007 er det i jordskifterettene:

- 17 % kvinner og 83 % menn
- 46 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er tilgjengelig på internett: www.domstol.no/Innstillingsrådet.

Sekretariat: Domstoladministrasjonen

Postadresse: 7485 Trondheim

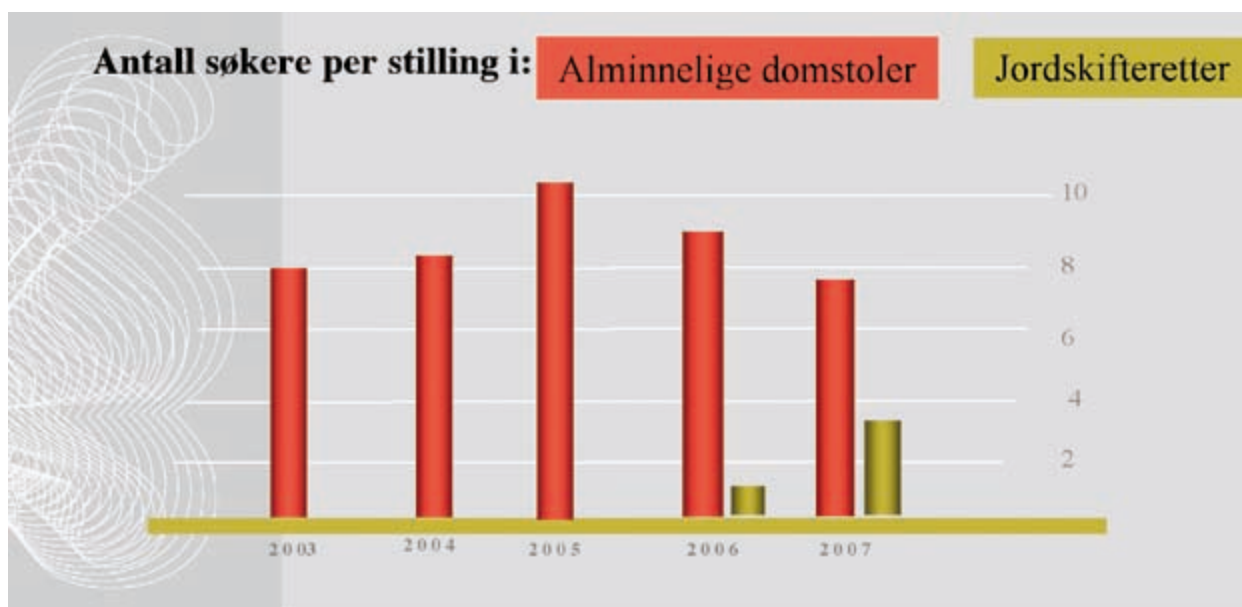
Telefon: 73 56 70 00

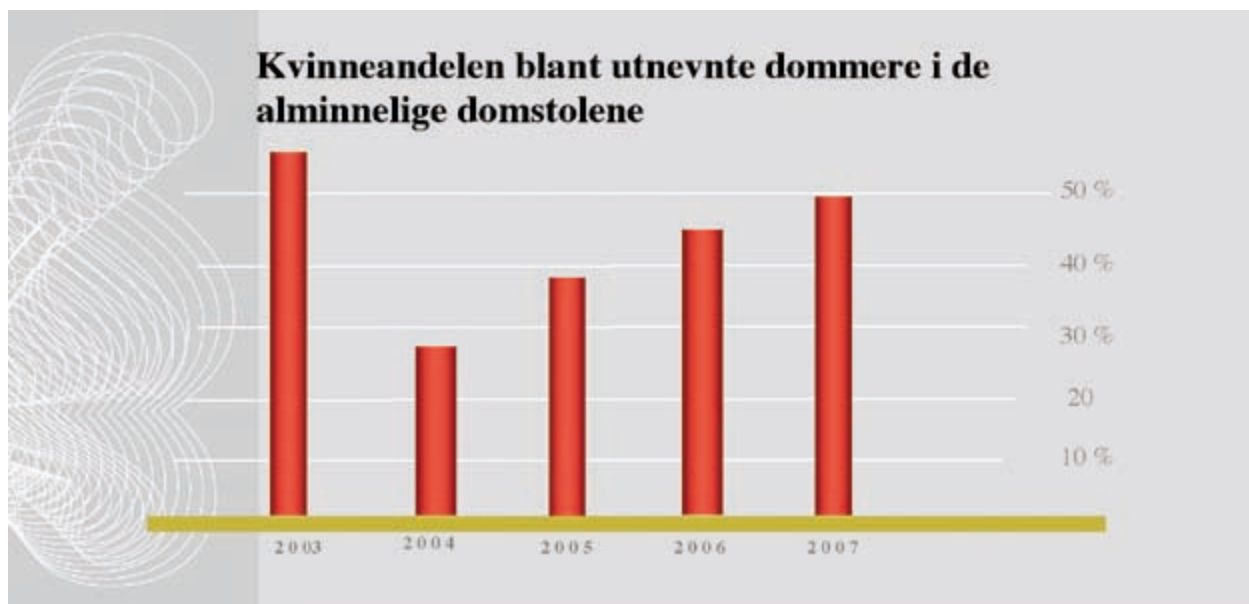
Telefaks 73 56 70 01

E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Statistikk for dommerutnevnelser i perioden 2003-2007, de alminnelige domstolene

	2003	2004	2005	2006	2007
Utnevnte, alminnelige domstoler:					
Antall utnevnte, totalt	28	41	43	41	47
Antall utnevnte domstolledere	6	11	4	6	11
Antall utnevnte totalt i 1. instans	13	15	20	29	28
Antall utnevnte totalt i 2. instans	9	14	19	10	6
Antall utnevnte totalt i Høyesterett	0	1	0	2	2
Kvinneandel blant alle utnevnte	54 %	27 %	37 %	46 %	49 %
Kvinneandel blant utnevnte domstolledere	67 %	27 %	50 %	0 %	55 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	46	48	48	46	45
Yrke ved utnevning:					
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	46 %	54 %	53 %	54 %	41 %
Privat advokat	42 %	34 %	28 %	29 %	29 %
Påtalemyndighet	4 %	7 %	5 %	7 %	8 %
Øvrige offentlige stillinger	4 %	5 %	12 %	10 %	20 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	4 %	0 %	2 %	0 %	2 %
Søkermasse:					
Antall søknader totalt	223	341	440	359	354
Gjennomsnittlig antall søkere pr. stilling, totalt	8,0	8,3	10,2	8,8	7,5
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	24	37	66	38	35
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	3	4	7	2	2
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	31 %	34 %	35 %	32 %	34 %
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	31	42	25	17	44
Gjennomsnittlig antall søkere pr. domstollederstilling	5,2	3,8	6,3	2,8	4,4
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	10	9	9	11	7
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	1	2	4	1	1
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	23 %	29 %	20 %	35 %	34 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	105	136	138	148	180
Andel søkere intervjuet, i gjennomsnitt	47 %	40 %	31 %	41 %	51 %

Statistikk for dommerutnevnelser i perioden 2006-2007, jordskifterettene

	2006	2007
Utnevnte, jordskifterettene:		
Antall utnevnte, totalt	3	7
Antall utnevnte domstolledere		4
Kvinneandel blant alle utnevnte	0 %	17 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	35	46
Yrke ved utnevning:		
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	-	57,1 %
Fra overingeniør med løyve	100 %	14,3 %
Øvrige offentlige stillinger	-	14,3 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	-	14,3 %
Søkermasse:		
Antall søknader totalt	4	25
Gjennomsnittlig antall søkere pr. stilling, totalt	1,3	3,6
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	4
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	1	2
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	0 %	16 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	-	19
Gjennomsnittlig antall søkere pr. domstollederstilling	-	4,8
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	-	6
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	-	3
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	-	16 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	4	24
Andel søkere intervjuet, i gjennomsnitt	100 %	96 %

